VERSLAG

Vergadering
Raadscommissie (vergadering 2)
10 maart 2021 online

Index verslag vergadering Raadscommissie
10 maart 2021
(vergadering 2)

1.	Vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen voorzitter	3
3.	Mededelingen van en vragen aan wethouder Heller en Voorink	3
4.	Rekenkameronderzoek naar betrokkenheid inwoners bij de Hilversumse energie- en warmtetransitie	4
5.	Programma van eisen zwembad Arenapark	11

RAADSCOMMISSIE 10 MAART 2021

Aanwezig bij aanvang:
Voorzitter: mw. J. Kalk
Griffier: mw. W.G.J. Drenth.
fracties: Hart voor Hilversum: R.J.C. Lancé, mw. R. Redmeijer; D66: M.J. den Boer, A.S. de Jong en mw. V. Wesselink; VVD: H.H. Fennema en T. Wensterneng; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: N.G.T. van Voorden en A. Yorulmaz; ChristenUnie: B. Nanninga; PvdA: F. Lawerman; SP: R. Ruijer; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: R. Docter.
College: B. Heller en F.G.J. Voorink, wethouders.
Rekenkamer: R. Elenbaas, E. Derks en (onderzoeksbureau I&O Research) J. Bouwmeester

1. Vaststellen agenda (0.0)
De **voorzitter:**
- opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom;
- wijst op stukken in het geheime kastje betreffende het programma van eisen voor zwembad Arenapark, waarover niet in een openbare vergadering gesproken kan worden;
- zal m.b.t. de wens om over die geheime stukken te spreken bij het betreffende agendapunt een inventarisatie houden
- meldt dat er zes insprekers zijn.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen voorzitter (0.3)
Er zijn geen mededelingen.

3. Mededelingen van en vragen aan wethouder Heller en Voorink (0.3)
Inspreekster over een niet eerder op de concept-agenda opgenomen onderwerp
Mevrouw **Drent**:
- is vrij verrast over het nieuws dat Kwintes De Stolpe heeft aangekocht zonder overleg met de gemeente en buurtbewoners en van plan is daarin 60 tot 80 beschermd wonen-cliënten en langdurige zorg-cliënten te huisvesten, wat voor nogal wat commotie zorgde;
- memoreert dat burgemeester Broertjes op een inspraakavond heeft aangeboden een onafhankelijke risicoanalyse te laten doen, die heeft plaatsgevonden;
- vervolgt dat Kwintes niets met het rapport over de onafhankelijke risicoanalyse doet, die vermeldt dat sprake is van acht onaanvaardbaar hoge risico's waarvoor additionele maatregelen nodig zijn;
- geeft als voorbeeld van een risico dat de gemeenschappelijke ruimte veel te klein is;
- merkt op dat Kwintes op vragen van buurtbewoners nog geen antwoord heeft gegeven en in plaats daarvan in een 'flutbriefje' heeft laten weten met vragen niets te doen, omdat het plan aan het bestemmingsplan voldoet;
- wil graag weten wat de gemeenteraad ervan vindt dat met een onafhankelijk onderzoeksrapport, dat veel geld heeft gekost, niets gebeurt,

Het **CDA**:
- heeft vragen over het dossier gesteld en stelt dat 80 patiënten in een klein gebouw grote risico's met zich meebrengt;
- vraagt wat mevrouw Drent nog meer van de raad wil weten en daarvan verwacht.

De **VVD**:
- is het ermee eens dat het onderzoeksrapport weinig aan de fantasie overlaat;

- vindt het zeer teleurstellend en pijnlijk dat Kwintes niets daarmee doet; wel zijn er 15 cliënten geschrapt en zullen geen forensische cliënten gehuisvest worden;
- begrijpt dat de wijk van oordeel is dat de vermindering van 15 cliënten geen vermindering van het risico oplevert.

Mevrouw **Drent**:
- hoopt dat de gemeenteraad kritisch is naar het college over de uitspraak van burgemeester Broertjes dat Kwintes wel degelijk rekenschap moet afleggen als risico's onaanvaardbaar hoog zijn;
- is benieuwd dat de gemeenteraad daarop het college bevraagt nu Kwintes niet thuis geeft;
- bevestigt dat Kwintes een geste heeft gedaan, maar meent dat de vermindering al een beetje de bedoeling van Kwintes was;
- denkt aan een omvang van maximaal 40 cliënten.

Wethouder **Voorink**:
- vernam van Kwintes dat er geen ruimte is om het aantal van 65 cliënten te veranderen, maar is blij dat het aantal bewoners vermindert en er geen forensische bewoners gehuisvest worden;
- kan zich de reactie van mevrouw Drent goed voorstellen en is teleurgesteld dat Kwintes het rapport geen basis vindt om plannen verder bij te stellen; dat is de keuze van Kwintes;
- staat achter het rapport en onderschrijft dat op hoofdlijnen;
- moet kijken wat de leefomgeving aan kan en weegt ook het belang van toekomstige cliënten mee;
- gebruikt het woord 'cliënten' in plaats van het woord 'patiënten' teneinde de toekomstige bewoners niet te stigmatiseren;
- stelt dat het aan Kwintes is om te bepalen wat er met het rapport gebeurt;
- weet dat Kwintes een buurtbeheergroep wil starten;
- snapt dat de buurt op meer had gehoopt;
- stelt dat de gemeente niet veel meer speelruimte heeft, maar bekijkt wel mogelijke mitigerende maatregelen, zoals extra toezicht, aanvullende voorwaarden aan de vergunning en het maken van goede afspraken;
- heeft met het rapport geprobeerd de situatie objectiveerbaar te maken.

Tweede termijn inspreekster
Mevrouw **Drent**:
- is benieuwd wat de waarde is van de volgende uitspraak van de burgemeester: "Als er iets uitkomt wat onaanvaardbaar zou zijn, dan is dat wel degelijk een uitkomst waar Kwintes rekenschap voor moet afleggen, aan u, maar ook aan de gemeente. Wij zijn ook betrokken, wij zijn ook medeverantwoordelijk door de opdracht die we hebben gegeven."

Wethouder **Voorink**:
- bevestigt die uitspraak, waarop Kwintes plannen wel degelijk heeft aangepast;
- moet juridische mogelijkheden over wat de gemeente al dan niet kan doen verder bekijken.

Mededelingen portefeuillehouders
Wethouder **Heller**:
- deelt mee dat de gemeente 4 maart jl. een subsidie van € 510.000,- heeft toegekend gekregen vanuit de Rijksregeling Reductie Energiegebruik Woningen, die beoogt CO_2-uitstoot te reduceren; de regeling geldt voor woningeigenaren en huurders;
- herinnert aan het besluit van het regionale portefeuillehoudersoverleg Duurzaamheid en Milieu van 5 maart jl. om de participatiecoalitie opdracht te geven om een regiobrede verkenning te laten doen naar kleinschalige mogelijkheden van energieopwekking.

4. Rekenkameronderzoek naar betrokkenheid inwoners bij de Hilversumse energie- en warmtetransitie (0.22)
Woordvoerders:

fracties: Hart voor Hilversum: mw. R.W.C. Redmeijer; D66: mw. V. Wesselink; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: N.G.T. van Voorden; ChristenUnie: B. Nanninga; PvdA: F. Lawerman; SP: R. Ruijer; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: R. Docter
College: B. Heller, wethouder.
Rekenkamer: R. Elenbaas, E. Derks en J. Bouwmeester

De **voorzitter**:
- vat de onderzoeksconclusies samen dat alle betrokken partijen doelen en wensen hebben en dat de gemeente naar manieren zoekt om beleidsdoelen, verwachtingen en rollen van partijen met elkaar te verbinden om in 2040 aardgasvrij te zijn;
- deelt mee dat het advies aan de raad is om conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen.

Insprekers
De heer **Pool (coördinator energiecoöperatie HET)**:
- deelt mee dat HET sinds 2017 actief is, 330 leden heeft, over een team van 5 betaalde zzp'ers beschikt en over 25 zeer actieve vrijwilligers;
- merkt op dat HET zich op vijf thema's richt:
    1. elektrische auto's delen;
    2. innovatieve slimme laadoplossingen, ook op zon;
    3. energiecoaching en energieadvies;
    4. opwekking van duurzame warmte;
    5. zonneprojecten.
- stelt de volgende vragen over het rekenkamerrapport:
    1. HET krijgt ten opzichte van andere initiatieven 90% minder subsidie over de periode 2017-2020: € 75.000,- ten opzichte van € 600.000,-; dat het college daarop niet reageert bevreemdt hem zeer, vooral omdat HET evenveel omzet draait en die omzet uit externe gelden komt;
    2. HET heeft 25% van het budget 2017-2020 van de gemeente gefinancierd gekregen middels subsidie en opdrachten en 75% van elders, zoals het Stadsfonds, de provincie en het ministerie; bij elkaar heeft HET € 436.000,- extern bijeen gebracht ten opzichte van € 150.000,- vanuit de gemeente; HET vermenigvuldigt gemeentelijke middelen; het is volgens hem gek dat gelijksoortige organisaties ongelijk worden gefinancierd; zijn vraag is of dat de wethouder en de raad opvallen en wat zij daarvan vinden en waarom de Rekenkamer niet naar verdienpotentieel van organisaties als HET;
- stelt voor budgetten aan te passen;
- vraagt de gemeente om coronasteun.

De heer **Van Den Hil (commissie Duurzaam ondernemersvereniging Hilversum Zuidwest)**:
- is werkzaam in het Havenkwartier, bedrijventerrein Zeverijnstraat, richting Loosdrecht, Kerkelanden en de Franciscusweg; gemengde bedrijventerreinen waar alle ondernemers zich bij de ondernememersvereniging kunnen aansluiten;
- licht toe dat ruim 200 bedrijven van de 460 bedrijven lid zijn van de ondernemersvereniging;
- stelt dat Zuidwest belangrijk is voor de werkgelegenheid, omdat circa een derde van de arbeidsplaatsen in Hilversum daar wordt gecreëerd;
- beschikt over een goed georganiseerd parkmanagement, een actief bestuur en een actieve commissie Duurzaamheid, die zich inzetten voor duurzaam ondernemen in Zuidwest;
- heeft in 2019 een plan ontwikkeld voor een energiepositie Hilversum-Zuidwest in 2030, waarvoor het is gelukt fondsen bij elkaar te krijgen; vorig jaar heeft een projectleider 50 bedrijven opgezocht om te bezien wat zij kunnen doen om te verduurzamen;
- legt uit dat het minimagazine van de vereniging een zeer leesbare samenvatting van het actieve jaar van de ondernemersvereniging is;
- vraagt welke wethouder de vereniging moet benaderen met haar plannen.

Vragen aan insprekers
Hart voor Hilversum:
- vraagt welke plannen de ondernemersvereniging Zuidwest nog meer heeft en wat die van de gemeente verwacht.

Hilversums Belang:
- is benieuwd of er interesse is getoond voor Zuidwest vanuit andere ondernemersverenigingen en of zij zelf actief met andere ondernemersverenigingen contact heeft opgenomen.

De **VVD**:
- vraagt aan wie de heer Pool diens vragen stelde: de commissie, de wethouder of de Rekenkamer.

Het **CDA**:
- vraagt waarvoor HET coronasteun nodig heeft.
- informeert of Zuidwest hulp van de gemeente had verwacht en gekregen en of zij hulp van de gemeente nodig heeft.

De heer **Pool (HET)**:
- richtte zijn vragen aan zowel de wethouder als de commissie;
- vroeg coronasteun aan voor het autoproject dat onder corona-effecten lijdt, omdat HET niet in aanmerking komt voor reguliere coronasteun.

De heer **Van den Hil (ondernemersvereniging Hilversum-Zuidwest)**:
- heeft plannen om alle 460 bedrijven te bezoeken en daarbij in capaciteit op te schalen;
- heeft daartoe een in te huren projectleider nodig;
- vraagt om aandacht van en een aanspreekpunt bij de gemeente.
- weet dat er interesse is vanuit het Arenapark voor een vergelijkbare aanpak, maar heeft met een vereniging aldaar nog niet gesproken.

Toelichting Rekenkamer
De heer **Derks**:
- de rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar duurzaamheid en de energie- en warmtetransitie, wat heeft geleid tot een rapport, waarin negen onderzoeksvragen zijn beantwoord die tot elf conclusies en tien aanbevelingen hebben geleid;
- de rekenkamer is blij met de constructieve bestuurlijke reactie op het onderzoek en het overnemen van acht van de tien aanbevelingen, ofwel alle aanbevelingen die op het college zijn gericht;
- geeft aan dat de vraag is hoe invulling wordt gegeven aan de schaalsprong van de experimenteer- naar versnellingsfase; belangrijke vraagstukken daarbij zijn:
    1. het verder betrekken van inwoners bij de transitie, de invulling van de gemeentelijke rol daarin en welke rol de gemeente in welke situatie speelt;
    2. verdere ontwikkeling en professionalisering van de samenwerking met energiecoöperaties; de relatie en de samenwerking met coöperaties verder gestalte te geven en te professionaliseren;
    3. concretiseren van de ambities, doelstellingen en te bereiken resultaten in relatie tot beschikbare middelen; wat is er nodig aan capaciteit;
    4. stroomlijning van informatievoorziening aan de raad.
- de rekenkamer richt twee aanbevelingen aan de raad over de info die de raad wenst te ontvangen.

Eerste termijn commissie
Hart voor Hilversum:
- is content met het overnemen van de aanbevelingen door het college en accepteert de aanbevelingen aan de raad;

- ziet dat het ingewikkeld is om zaken concreet te maken;
- realiseert zich dat niet elke inwoner of groep goed de weg weet en niet alle partijen met een meerderheidsmandaat opereren;
- wil niet alleen maar budgetten schenken en helpen in informatie en dat de rol van de gemeente dan is uitgespeeld; de raad moet het college controleren, dat moet verantwoorden wat met budgetten voor heel Hilversum gebeurt;
- vindt de balans vinden tussen loslaten, stimuleren, faciliteren, controleren en informeren ingewikkeld;
- stelt dat doelstellingen reëel en uitvoerbaar moeten zijn;
- blijkt uit de collegereactie dat het gaat om budgetten en stappen zetten, waarvoor het van de rijksoverheid afhankelijk is;
- vraagt hoe het college dit bij de rijksoverheid voor het voetlicht gaat brengen en wat de raad kan doen om daarbij te helpen.

Het **CDA**:
- vindt het rapport ontluisterend en is ervan geschrokken en vraagt of er nog iets goed gaat bij de energietransitie in Hilversum;
- stelt vast dat de basis niet op orde is: er is geen visie, er is te weinig regie en het verwachtingsmanagement is niet op orde;
- constateert dat de gemeente haar rol nu niet pakt; woningcorporaties en Liander weten niet wat de gemeente wil; de gemeente kent behoeften van inwoners niet;
- is benieuwd naar de reflectie van de wethouder op het rapport en hoe die zijn beleid strakker neer gaat zetten.

De **ChristenUnie**:
- herkent veel in het rekenkamerrapport, gezien de moeite met de dossiers in de energietransitie in de afgelopen tijd;
- ziet geen verkeerde intenties bij de gemeente, maar die verkeert ook in transitie;
- wil de twee aanbevelingen aan de raad overnemen en aan het college aangeven wat daarvan wordt verwacht;
- wil heldere kaders neerzetten voor het Duurzaamheidsprogramma 2021-2025 en de rollen van de gemeente en partijen duidelijk maken;
- vraagt op welke manier de aanbevelingen mee te nemen zijn in de vorige maand besproken Transitievisie Warmte.

GroenLinks:
- herkent conclusies en aanbevelingen en schrok daarvan ook; er gebeurt veel, maar er moet nog meer gebeuren om echt een schaalsprong te maken;
- ziet veel goede initiatieven, maar te weinig slagkracht;
- heeft zorg over te weinig financiële ruimte om capaciteit te realiseren; wordt daar boos en verdrietig van; het ontbreekt aan draagvlak en moed in Den Haag om urgentie in daden om te zetten; Den Haag laat de gemeenten bungelen;
- constateert te weinig geld voor gemeentelijke capaciteit en beleid en onduidelijkheid over de wetgeving en de financiering terwijl het crisis is; het **CDA** vindt dat GroenLinks zich niet kan verschuilen achter te weinig geld vanuit het Rijk en is benieuwd naar een analyse van de afgelopen drie jaar; **GroenLinks** is getriggerd door de conclusie van de Rekenkamer dat de gemeente qua capaciteit en budget niet voldoende handen heeft om voldoende te kunnen doen; zij wil wel ambitieus zijn en stappen zetten;
- vraagt zich af hoe de gemeente haar slagkracht verder kan ontwikkelen;
- oppert het idee om een transitietafel op te richten, waarin alle actoren elkaar ontmoeten en kennis delen, gezien de opgave waarmee de komende decennia aan de slag wordt gegaan;
- suggereert eveneens een energieatelier op te zetten;
- is benieuwd wanneer het onderzoeksrapport van het Klimaatverbond te verwachten is.

Hilversums Belang:

- concludeert dat de gemeente zaken niet op orde heeft;
- vraagt zich af wat er kan gebeuren om ook andere dan geïnteresseerde burgers te betrekken bij de urgentie achter de energietransitie; wellicht moet men aan het opleggen van verplichtingen denken;
- geeft mee goed te kijken naar andere manieren dan die tot nu toe zijn gebruikt, bijvoorbeeld aardwarmte en waterstof;
- stelt toezending van het rapport van het Klimaatverbond op prijs;
- zoekt naar kaders waarbinnen het college denkt richting de burger te gaan werken.

De **PvdA**:
- stelt dat betrokkenheid van inwoners en samenwerking met energiegroepen veel beter kunnen;
- vraagt de wethouder om met een concreet plan van aanpak te komen, zodat aanbevelingen om te zetten zijn in een concreet plan;
- wil de raad een duidelijker beeld geven over ambities en budget, wat kan met een concreet plan van aanpak.

D66:
- bespeurt goede wil, maar onvoldoende financiën en capaciteit;
- begint de energietransitie voor Hilversum steeds minder rooskleurig in te zien, omdat het aan concretisering ontbreekt; zelf moet de gemeente ook stappen zetten;
- heeft behoefte aan een meer pragmatische en zelfbewuste aanpak en vraagt hoe de wethouder die wil vormgeven;
- ondersteunt het voornemen van het college om de aanbevelingen over te nemen;
- wil horen hoe de aanbevelingen concreet worden en kan zich voorstellen dat daaruit beleid voortvloeit;
- vindt actie erg belangrijk om bij te dragen aan de klimaatopgave;
- raadt evenals de ChristenUnie aan goed te kijken naar het nieuwe duurzaamheidsplan en terug te kijken op de Transitievisie Warmte.

De **SP**:
- sluit zich aan bij de conclusies van het CDA dat het allemaal teleurstellend is; gezien het tempo in De Meent is er voor heel Hilversum zestig jaar nodig om van het gas af te gaan;
- ziet graag stringentere keuzes en ambities die in het vierde kwartaal van 2021 kunnen worden bekrachtigd;
- wil graag tussentijds middels beeldvormende sessies en vergaderingen geïnformeerd worden.

Democraten Hilversum:
- vindt het rapport eveneens ontluisterend;
- wil niet afwachten met beleid en appelleert eraan adviezen op te volgen en ambitie en probleemoplossend vermogen te tonen;
- wil inwoners laten informeren, motiveren en faciliteren;
- neemt de aanbevelingen aan de raad vanzelfsprekend ter harte;
- informeert naar de huidige stand van zaken wat betreft het onderzoek naar aardwarmtemogelijkheden.

De **VVD**:
- noemt het rapport interessant en waardevol, dat zij met plezier heeft gelezen;
- stelt dat de energietransitie een landelijk probleem is, waarbij Hilversum zelfs voorop loopt met een proeftuin aardgasvrij; een financierbare oplossing is er nog niet; de **PvdA** stelt vast dat nog niet alles duidelijk is, zeker als het om financiële bijdragen gaat en vraagt hoe de gemeente met aanbevelingen van de Rekenkamer moet omgaan; de **VVD** vindt geen sprake van mismanagement, maar nog van oordeels- en beeldvorming; punten in het rapport behoeven wel een oplossing; maar het verbaast haar niet dat die er nog niet is; de **VVD** deelt alle conclusies;
- herkent alle aanbevelingen en verbaast zich daarover niet;

- waarschuwt voor het roepen dat plannen niet ambitieus genoeg zijn, omdat alle kosten bij de inwoners terechtkomen; het **CDA** vindt het ontluisterend dat er geen visie en regie zijn en niet goed aan verwachtingsmanagement wordt voldaan, wat men niet kan scharen onder dat er nog geen goede oplossingen bekend zijn; bijna is sprake van mismanagement en zij is benieuwd hoe de VVD dat kwalificeert; de **VVD** vindt geen sprake van mismanagement, maar nog van oordeels- en beeldvorming; punten in het rapport behoeven wel een oplossing; maar het verbaast haar niet dat die er nog niet is.

De heer **Derks**:
- vindt het goed te constateren dat nu al voor een derde periode van vijf jaar aan een duurzaamheidsplan wordt gewerkt; eerdere ambities zijn gehaald, zoals het komen tot reductie van 100 kiloton aan CO2 ten opzichte van 1990;
- stelt dat het positief is dat met de ambitie van aardgasvrij in 2040 de lat in Hilversum hoger ligt dan de doelstelling van het Rijk;
- geeft aan dat duidelijk is dat sprake is van een zoektocht, net als in andere gemeenten;
- noemt het een verdienste dat Hilversum een van de proeftuinen voor aardgasvrije wijken is;
- vindt het feit dat voor de RES een adviesgroep met 50 inwoners is ingesteld op zichzelf ook goed;
- herinnert tevens aan de tot stand gekomen green deals, waarin de gemeente als regisseur een belangrijke rol heeft gehad.

Wethouder **Heller**:
- staat voor een massale transitie wat betreft aantallen en kosten, waarbij men pas net onderweg is; de gemeente moet naast andere partijen haar weg nog vinden;
- stelt dat er absoluut ambitie is bij de gemeente en andere betrokkenen;
- vermeldt dat er een energiedienstenbedrijf is; de markt bundelt samen met het duurzaam bouwloket en energiecoöperaties vraag en aanbod om een schaalsprong te maken;
- beziet wat er bij het vliegveld aan zonnepanelen kan komen; er zijn green deal-coaches, duurzaamheidsleningen en de gemeente ondersteunt initiatieven van coöperaties;
- staat ook in de eigen warmte- en energietransitie voor een grote opgave;
- kondigt aan dat het rapport van het Klimaatverbond op korte termijn naar de raad toekomt; neemt adviezen over energiecoöperaties over en heeft daarover al afspraken met die coöperaties gemaakt; voor het zomerreces moet er daarover duidelijkheid komen; coöperaties moeten in staat zijn te professionaliseren en te verzakelijken;
- pakt de aanbeveling over een afwegingskader voor bewonersinitiatieven concreet op;
- staat op het punt een participatieronde met inwoners en stakeholders te maken in het kader van de warmtetransitievisie;
- concludeert dat nog afstemming moet plaatsvinden over lokale en regionale subsidiëring van energiecoöperaties en energiedienstenbedrijven;
- gelooft maximaal te doen wat de gemeente wil; voor het zetten van verdere stappen, het planmatig afkoppelen van wijken van aardgas is meer vanuit het Rijk nodig; vanuit de VNG, de MRA en G40 wordt hiertoe gelobbyd richting het Rijk; er moet geld komen voor de onrendabele top voor de eerste 1,5 miljoen woningen voor 2030; er moet ook procesgeld voor gemeenten komen, € 600 miljoen per jaar voor alle Nederlandse gemeenten; ook is er regelgeving nodig;
- beschikt ook over eigen middelen en zet daarmee ook stappen; om echt een schaalsprong te maken is er meer nodig;
- weet niet of er serieus procesgeld komt, zodat de gemeente met menskracht aan de slag kan gaan; dat maakt het lastig om met een programma te komen en hij heeft daarom behoefte om de opzet, de breedte en de omvang van het programma te heroverwegen;
- vindt het lastig om het programma concreet te maken en wil daarover het gesprek met de raad aangaan, zoals over doelen en de inzet van middelen daarvoor.

Het **CDA:**
- wil oorzaken horen waarom de Rekenkamer tot zijn conclusies is gekomen;

- ziet dat regie nemen niet in het rekenkamerrapport staat.

Wethouder **Heller**:
- is ervan overtuigd dat er geen fouten zijn gemaakt en de gang van zaken hoort bij de zoektocht en de transitie.

Tweede termijn insprekers
De heer **Pool (Energiecoöperatie HET)**:
- stelt dat Het met beschikbaar gesteld geld een multipliereffect kan bereiken;
- pleit ervoor in te haken op het warmteproject in Kerkelanden en daar faciliterend op te treden.

De heer **Van den Hil (Ondernemersvereniging Hilversum Zuidwest)**:
- wil de regie voeren bij de 460 bedrijven en kan de gemeente helpen om zaken concreet te maken.

Tweede termijn commissie
Hart voor Hilversum:
- heeft moeite met het constant te wijzen naar het college dat het fout zou doen, omdat voor alle gemeenten sprake is van een lastig proces; Hilversum doet het zo slecht nog niet, maar kan wel kijken wat er kan verbeteren;
- vraagt hoe ondernemers(verenigingen) goed te ondersteunen zijn.

Het **CDA**:
- hoorde van Hart voor Hilversum de vraag waarom zij zo kritisch is en antwoordt in reactie daarop dat men moet leren van het verleden;
- heeft zelden een zo kritisch rapport van de Rekenkamer gelezen en leest daarin dat de gemeente het op meta-niveau niet goed doet, niet goed communiceert met alle stakeholders en geen leiding en regie neemt op het belangrijke thema;
- betreurt het dat de wethouder daarop niet reflecteert;
- beraadt zich om het proces beter te kunnen evalueren zodat daarvan in de toekomst te leren is.

Democraten Hilversum:
- vindt het belangrijk om de samenleving zo breed mogelijk te informeren over initiatieven die er zijn;
- denkt dat het voor mensen die twijfelen of hun weg zoeken een stimulans kan zijn om te weten wat er elders gebeurt en vraagt daaraan extra aandacht te besteden;
- kondigt het schriftelijk stellen van een vraag aan over aardwarmte en de stand van zaken van het onderzoek daarnaar.

De **ChristenUnie**:
- vraagt wat de wethouder met betrekking tot het duurzaamheidsprogramma wil heroverwegen;
- meent dat niet alles afhangt van beschikbaar komende landelijke gelden en stelt dat stappen te zetten zijn met het rekenkamerrapport; bij te weinig geld kan men prioriteren aan de hand van gedane aanbevelingen.

Hilversums Belang:
- wil beschikken over overzicht met stakeholders met wie de gemeente de komende periode zaken wil ontwikkelen;
- ondersteunt de vragen van Hart voor Hilversum en de ChristenUnie over betrokkenheid.

De **VVD**:
- wijst op het nog niet voorhanden zijn van beleid middels een RES 1.0 en slechts de uitgangspunten van de Transitievisie Warmte zijn vastgesteld;
- stelt dat stakeholders vanwege het nog niet hebben van beleid nog niet bekend zijn; het **CDA** weet dat de drie grote woningcorporaties en Liander de stakeholders zijn die in reactie

aangeven niet te weten waar de gemeente staat en vraagt daarop een reflectie van de wethouder; de **VVD** is het duidelijk welke de spelers zijn, maar herhaalt dat er nog geen beleid is, zodat het college nog geen concrete boodschap heeft.
- wil eerst beleid vaststellen en dat daarna gaan uitvoeren.

De heer **Derks**:
- benadrukt dat Hilversum niet uniek is in de zoektocht en in het in overeenstemming brengen van ambities en middelen.

Wethouder **Heller**:
- beaamt dat stakeholders nog niet weten waar de gemeente staat vanwege nog niet geformuleerd beleid;
- stelt dat het niet alleen een kwestie van goed communiceren is; er zijn verschillende groepen burgers waartoe men zich in verschillende rollen kan verhouden; de gemeente moet daarmee systematisch en met een goede rolvaste manier omgaan en daarnaar acteren;
- herinnert aan de reactie van de ChristenUnie dat het programma duidelijkheid zou moeten geven over rollen en omgang met initiatieven; in reactie daarop heeft hij aangegeven daarover goed te moeten nadenken en het met betrokkenen te hebben; daarom wil hij met de raad graag van gedachten wisselen over het wellicht aanpassen van het duurzaamheidsprogramma; heel veel dingen gebeuren echter al wel;
- kan inzicht geven in partijen waarmee het college in gesprek is geweest in het kader van de warmtetransitievisie;
- gaat ontzettend graag met de heer Van den Hil om de tafel over wat aan verduurzaming bij bedrijven mogelijk is.

Advisering aan de raad
Alle fracties vinden het voorstel rijp voor beraad met debat.

5. Programma van eisen zwembad Arenapark (1.20)
Woordvoerders:
fracties: Hart voor Hilversum: R.J.C. Lancé ; D66: M.J. den Boer; VVD: T. Westerneng; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: A. Yorulmaz; ChristenUnie: B. Nanninga; PvdA: F. Lawerman; SP: R. Ruijer; Leefbaar Hilversum: --; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: R. Docter.
College: A.R.C. Scheepers, wethouder.

De voorzitter:
- geeft aan dat er bij dit agendapunt bijlagen zijn, waarop het college geheimhouding heeft gelegd, en die ter inzage liggen bij de griffie;
- vraagt of één van de fracties er behoefte aan heeft inhoudelijk over deze stukken te spreken, in welke geval daarvoor een fysieke bijeenkomst moet worden georganiseerd.

Geen van de fracties heeft behoefte om over de geheime stukken te spreken.

Inspreker
De heer **Massing (lid van Onderwatersportvereniging Hilversum):**
- is sinds 2018 met de gemeente en andere belanghebbende clubs Torpedo en De Robben in het overleg betrokken bij de plannen voor een nieuw zwembad; gevraagd is de meest ideale omstandigheden voor de club te schetsen; die zijn vertaald in een programma van eisen en een toekomstvisie;
- zal zijn ambities moeten bijstellen gezien de voorkeur van het college voor de huidige aangeboden configuratie, omdat niet alle speelveldmaten realiseerbaar blijken;
- is oorspronkelijk van een ideale situatie uitgegaan, maar zou ook met het gedane voorstel uit de voeten kunnen, als tenminste de springkuil van voldoende afmetingen als diepte zal zijn

- ziet de meerwaarde van het zwemtheaterconcept zeker in; met onderwatercamera's kan men een groter publiek deelgenoot maken van onderwatersporten;
- vernam dat de Nederlandse Onderwatersportbond in een schrijven aangaf zeer enthousiast te zijn over het zwemtheater/studioconcept, een unieke formule die de sport ten goede komt;
- vraagt het totale zwemtheaterconcept in de configuratie mee te nemen;
- vraagt aandacht voor voldoende gratis parkeerruimte bij het bad.

De heer **Vervat (werkgroep monumentale kunst Bond Heemschut**):
- zet zich landelijk in voor behoud van architectuurgebonden kunst uit de wederopbouwperiode (1945-1975):
- heeft zich recent ingespannen met de gemeente en de politie voor de redding van een gevelkunstwerk dat was bevestigd het te slopen politiebureau aan de Groest/Kampstraat/Prins Bernhardstraat; het werk toont een waterval vereeuwigd in beton;
- stelt voor te onderzoeken of het kunstwerk te herplaatsen is tegen een buitengevel van het nieuw te bouwen zwembad op het Arenapark;
- laat weten dat het betreffende kunstwerk in 1977 in opdracht van de gemeente is gerealiseerd door de Delftse kunstenaar Cor Dam, waaraan de gemeente een gigantisch bedrag heeft uitgegeven; door de dynamische vormen trekt het nog steeds de aandacht; het is landelijk van grote historische en kunsthistorische waarde;
- kan ook naar een andere plek kunstwerk laten kijken als uit het onderzoek blijkt dat herbestemming niet haalbaar is;
- vraagt dus slechts om onderzoek te doen;
- vindt het nieuwe zwembad een unieke kans voor het kunstwerk.

De heer **Broersma (zwemvereniging Torpedo)**:
- is blij verrast met het in deze tijd met heel veel energie en enthousiasme werken aan het ontwikkelen van een nieuw zwembad;
- valt het op dat de bezettingsgraad van De Lieberg met de landelijke bezettingsgraad is vergeleken; de bezetting van De Lieberg is lager, wat logisch is, gezien de geringere charme van het zwembad;
- weet dat grote bedrijven in de buurt van het nieuwe zwembad daarvan ook gebruik willen maken; er is dan automatisch een grotere aantrekkingskracht voor het nieuwe zwembad;
- stelt als eisen voor het nieuwe zwembad veiligheid, hygiëne , 25 meter lengte en een goede bereikbaarheid;
- ziet persoonlijk niet in wat een springplank, een whirlpool en een peuterbad bijdragen aan de exploitatie; dat geld kan men beter steken in de uitvoering van het theaterconcept, dat zal bijdragen aan een betere reikwijdte en bezettingsgraad;
- weet dat de KNZB ook enthousiast is over het theaterconcept;
- hoopt oprecht met heel veel trots straks terug te kijken op wat is besloten.

Vragen aan insprekers
GroenLinks:
- informeert of er een alternatief voor het kunstwerk van Cor Dam op het oog is; de heer **Vervat** heeft nog geen alternatief en nu wordt het kunstwerk aan de rand van het Circusterrein opgeslagen; mooi zou zijn een einddoel te hebben, waartoe hij om een onderzoek heeft verzocht.

De **VVD**:
- vraagt de heer Massing of het theaterconcept een impuls geeft aan toeschouwers of sporters;
- vraagt of een theaterconcept met LED scherm volgens de heer Broersma ook in configuratie 2 uit te voeren is en of daardoor meer mensen naar het zwembad toe trekken.

De **ChristenUnie**:
- vraagt de heer Massing of een theaterconcept interessant wordt voor een breed publiek in Hilversum;

- informeert naar andere ideeën dan een whirlpool en een springplank die het zwembad interessanter kunnen maken.

D66:
- vraagt welke kans de gemeente volgens sportverenigingen misloopt door voor scenario 2 in plaats van scenario 3 te kiezen.

De heer **Massing (lid van Onderwatersportvereniging Hilversum)**:
- antwoordt dat toeschouwers van wedstrijden veel meer spelsituaties zullen zien bij onderwatercamera's; anderen kunnen daardoor aangetrokken worden om de sport ook te gaan beoefenen.

De heer **Broersma (zwemvereniging Torpedo)**:
- denkt dat de andere scenario's/configuraties geen effect hebben op het theaterconcept;
- wijst op de stimulerende werking van audiovisuele ondersteuning op welke sport dan ook: als men die nu goed wegzet is dat voor meerdere doelgroepen buitengewoon interessant en zal dat voor meerdere doelgroepen en mensen aantrekkingskracht krijgen; de exploitatie wordt beter als men het theaterconcept goed uitvoert;
- heeft geen andere ideeën dan een whirlpool en springplank die het zwembad interessanter kunnen maken en wil zich focussen op doelgroepen en het theaterconcept dat uniek is in Nederland;
- loopt niet veel mis door een kleiner bad dan oorspronkelijk door Torpedo beoogd (een 35 x 25 meterbad) en is tevreden over de vier verschillende geboden mogelijkheden; een waterpolovereniging heeft liever één groot bad in plaats van twee of drie baden, omdat dat voor eredivisiewedstrijden beter is en makkelijker inpasbaar.

Eerste termijn commissie
Hilversums Belang:
- staat oprecht volledig achter het maatschappelijke project van het zwembad;
- vraagt zich wel af hoe het project te betalen is;
- bleek uit het overleg van de Audit- en rekeningcommissie van 9 maart jl. dat de Hilversumse financiën eindig zijn en niet alle grote projecten mogelijk zijn; eerst zou men moeten bezien welke grote projecten Hilversum al dan niet aan kan, welke keuze bij gelegenheid van de kadernota te bespreken is;
- verwacht dat het zwembad Arenapark ongetwijfeld veel geld zal kosten, welke kosten niet openbaar bekend zijn; de **VVD** meent dat financiële gegevens wel degelijk toegankelijk zijn, te bekijken zijn en daarover dus een oordeel te vormen is;
- ziet geen mogelijkheden om het project vanavond te behandelen door gebrek aan relevante, openbare financiële informatie;
- doet daarom het voorstel van orde om behandeling van het voorstel nu te beëindigen.

Wethouder **Voorink**:
- wijst erop dat alle informatie beschikbaar is, maar erkent dat het nodig is kritisch te bekijken welke projecten de gemeente al dan niet kan betalen, welke discussie bij de kadernota en begroting te voeren is;
- vindt het wel belangrijk hoe een eventueel te bouwen zwembad eruit zou moeten zien, zodat uitwerking mogelijk is;
- voegt toe dat zwembad De Lieberg nog enkele jaren kan worden onderhouden.

Het voorstel van orde van Hilversums Belang om behandeling van het voorstel te beëindigen wordt fractiegewijs in stemming gebracht en verworpen, met de stem van Hilversums Belang voor en de stemmen van de overige aanwezige fracties tegen.

De **VVD**:
- meent dat de vier configuraties elkaar niet zoveel ontlopen en daarover kan worden besloten;

- kan het college heel goed volgen om voor configuratie 2 te gaan, die de meeste voordelen biedt: een brede inzet voor de gemeente Hilversum;
- is blij met de komst van 10% extra zwemwater in configuratie 2;
- hoopt op meer banenzwemmers om meer mensen in beweging te krijgen;
- verbaast zich over het peuterbad dat geen recreatieve functie heeft en waarom geen van de partijen heeft gevraagd; vraagt waarom dat is toegevoegd en of het zal bijdragen aan een betere exploitatie.

D66:
- heeft voor de naam 'Evert Kroon' geen betere suggestie, welke naam ook al in de krant heeft gestaan en een passende herinnering is aan een Hilversums sporticoon die het hoogste niveau van zijn sport heeft gehaald;
- stelt wel vast dat het voorgestelde badformaat te klein is om op het hoogste niveau waterpolo en onderwaterhockey te spelen; dat kleiner formaat was niet besloten in het raadsbesluit van 4 maart 2020;
- leerde uit navraag bij de KNZB dat een officieel waterpoloveld een bassin van 33 bij 20 meter vereist; slechts een van de vier scenario's voorziet daarin: het scenario van de clubs zelf;
- informeert waarom slechts een van de scenario's aan de eisen van de zwembond voldoet en waarom de wethouder heeft besloten de belofte van een officieel formaat bad los te laten;
- vraagt de wethouder een eredivisieformaat bad voor waterpolo en een doelgroepenbad door te rekenen, evenals de exploitatiekosten en –opbrengsten daarvan.

GroenLinks:
- sluit zich aan bij het collegevoorstel om voor configuratie 2 te kiezen;
- zet ook vraagtekens bij het peuterbad;
- beraadt zich over de financiën bij de kadernota;
- kan zich erin vinden om voorzieningen voor het theaterconcept te laten meenemen;
- heeft zich laten vertellen dat Evert Kroon de Johan Cruijff van waterpolo is, maar vraagt of meerdere namen zijn langsgekomen, zoals de uit Hilversum afkomstige Nel van Vliet die goud won op de Olympische Spelen van 1948 en die diverse wereldrecords zwom.

Democraten Hilversum:
- is blij met de voorgestelde naamgeving van het zwembad en de basisconfiguratie;
- meent dat een peuterbad en whirlpool een besparing kunnen opleveren ten gunste van een groter bad;
- behoudt zich haar standpunt voor over theaterfaciliteiten totdat kosten daarvan bekend zijn;
- ondersteunt het pleidooi van de heer Vervat om te onderzoeken of het kunstwerk van Cor Dam bij het zwembad geplaatst kan worden.

De **PvdA**:
- is blij met de komst van een nieuw zwembad en het daarmee investeren in Hilversummers en haar bewoners;
- vindt het initiatief hartstikke goed, evenals de naamgeving naar Evert Kroon, die ook een heel belangrijke rol speelde in Hilversum;
- vindt het een gemiste kans dat niet de inwoners naar de naamgeving is gevraagd;
- is benieuwd waarom voor de naamgeving niet is gekeken naar vrouwelijke topzwemsters en stelt voor bassins van zwembaden ook een naam te geven en daarbij inwoners te betrekken.

Het **CDA**:
- is van mening dat het kunstwerk een mooie plek moet krijgen en kan zich vinden in het onderzoek naar een plek daarvoor bij het zwembad;
- sluit zich bij de PvdA over de naamgeving voor het zwembad;
- ondersteunt het voorstel van harte om de bassins te vernoemen naar topsporters en inwoners daarbij te betrekken;

- doet geen uitspraak over het toevoegen van een peuterbad en whirlpool; wellicht kan men ook kiezen voor een andere faciliteit, bijvoorbeeld een stoombad;
- vindt renovatie van De Lieberg geen optie en is positief gestemd over optie 1;
- erkent dat keuzen over grote projecten nodig zijn.

De **ChristenUnie**:
- vraagt aandacht voor het voor bredere groepen inzetbaar zijn van het zwembad; naast lessen en verenigingen ook voor recreatie, ook is dat een secundaire doelstelling;
- informeert of de creativiteit van de markt te bevragen is en welke de huidige ideeën voor een zwembad zijn;
- informeert of duurzaamheidseisen in het programma van eisen worden meegenomen, zoals aardgasvrij, energieneutraal en circulair;
- wil ook een zwembad circulair laten bouwen.

Hart voor Hilversum:
- erkent dat een peuterbad een beperkt economische levensduur heeft en vraagt zich af of dat de juiste toevoeging is aan het zwembad;
- informeert naar het prijsverschil tussen de rapporten 1 en 2 met betrekking tot het peuterbad.

Wethouder **Voorink**:
- zegt toe eventuele plaatsing van het kunstwerk van bij het politiebureau mee te nemen bij het nieuwe zwembad, wat ook moet passen in het op te stellen beeldkwaliteitsplan van het Arenapark; als dat niet zo is gaat hij op zoek naar een andere plek;
- zou een spectaculairder bad maken, maar gezien de beperkte financiële middelen wil hij vooral een bad bouwen dat goed aansluit bij de behoeften, waarbij het gekozen scenario goed aansluit;
- laat een veer voor waterpolo waar het gaat om spelen op het hoogste nationale en internationaal niveau; voor andere waterpolowedstrijden voldoet het bad wel;
- stelt dat een groter bad altijd hogere exploitatielasten betekent die niet altijd door te rekenen zijn in de huur ; zegt toe het verschil in bouwkosten en exploitatielasten tussen het voorgestelde en een groter bad voor de raadsvergadering te laten weten;
- merkt op dat een peuterbad een aanvulling is op het bad en wat extra bezoek kan genereren: enkele duizenden bezoekers; qua exploitatie kost zo'n peuterbad meer dan het oplevert;
- zou het passend vinden sportman Evert Kroon een plekje te geven in Hilversum; de suggestie van bassins vernoemen naar sporthelden vindt hij leuk;
- licht toe dat nieuwbouw volgens het Bouwbesluit gasloos moet zijn; over circulair bouwen zijn qua aanbesteden en inkopen afspraken gemaakt;
- beantwoordt de vraag over verschil tussen rapporten 1 en 2 met betrekking tot het peuterbed via het geheime kastje;
- weet dat een whirlpool wordt gebruikt na inspanning en als in plaats daarvan een stoomcabine gewenst is, zoals het CDA opperde, kan daarover een amendement worden ingediend.

Tweede termijn insprekers
De heer **Vervat**:
- staat klaar om mee te denken over verplaatsing van het kunstwerk.

Tweede termijn commissie
De **VVD**:
- kan zich vinden in de door het college voorgestelde configuratie;
- roept de wethouder op te handelen met maatregelen om de exploitatie te verbeteren, die gaan helpen om veel Hilversummers naar het zwembad te krijgen;
- vraagt zich af of een theaterconcept daaraan kan bijdragen;
- vindt het peuterbad nog een vraagteken als het gaat om mensen te helpen te bewegen;
- noemt de naamgeving van het bad naar Evert Kroon een prachtig initiatief.

D66:
- raadt aan naamgeving van gebouwen in het vervolg anders te regelen en niet pas na publicatie in de krant;
- is blij met de sportambitie van de wethouder en meent dat na de raadsvergadering van 4 maart 2020 verwachtingen zijn gewekt met de stelling een bad te bouwen dat aan de eisen voldoet;
- is blij met de toezegging over de beschikbaarheid van de grove doorrekening voordat de raad over het voorstel spreekt.

De **SP**:
- vraagt aandacht voor toegankelijkheid van het zwembad voor iedereen en faciliteiten voor mindervaliden;
- informeert naar doelgroepen en het hanteren van een vrij rigide kosten-batenplaatje daarvoor;
- wil weten of Nike ook zeggenschap krijgt in de invulling van het gebruik van zwembadfaciliteiten.

Wethouder **Voorink**:
- acht het heel belangrijk dat een zwembad voor iedereen toegankelijk is en heeft over het opstellen van het programma van eisen contact gehad met het Platform Chronisch Zieken en Gehandicapten;
- stelt de SP gerust door op te merken dat Nike niets te zeggen heeft over het zwembad;
- komt nog over de exploitatie van het bad te spreken.

De **voorzitter**:
- vat de gedane toezeggingen samen:
    1. bezien of het kunstwerk in te passen is in het beeldkwaliteitsplan Arenapark;
    2. het verschil tussen de bouwkosten van het peuterbad in rapport 1 en 2 toe te lichten via het geheime kastje;
    3. de suggestie van de PvdA meenemen om bewoners te betrekken bij de naamgeving van de bassins;
    4. kijken wat de indicatie is van de kosten voor een groter bad.

Advisering aan de raad
Hilversums Belang vindt het voorstel niet rijp voor de raad. De andere fracties vinden het voorstel wel rijp voor de raad.

Alle fracties willen het voorstel met debat agenderen voor de raadsvergadering.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.02 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraadsvergadering van 31 maart 2021.
De griffier, De voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek. P.I. Broertjes.